

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КРАЄЗНАВЧОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: сучасні пріоритети та перспективи

Марина Цінська
Валентина Кисельова

Децентралізація та процеси реформування у державі нині вимагають переформатування традиційних засобів методичної підтримки закладів культури, зокрема, бібліотек.

Російська збройна агресія викликала об'єктивні зміни у роботі бібліотек у сучасний період, і це актуалізує пошук нових форм та засобів популяризації краєзнавчих ресурсів, які мають велике значення в патріотичному вихованні.

Наукове дослідження 2023 р.

“Методичне забезпечення: сучасні напрями та форми”

Мета

Вивчити методичні потреби регіональних бібліотек як центрів бібліотечного краєзнавства у сучасний період.

Результат

Визначення недоліків та проблем у методичному забезпеченні КБД, розробка нової стратегії щодо підвищення якості методичної роботи НІБУ та регіональних бібліотек.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

КРАЄЗНАВЧА РОБОТА В БІБЛІОТЕКАХ УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВИП. 34

Методичне забезпечення краєзнавчої діяльності бібліотек України: сучасні напрями та форми

Київ 2023

Миколаївська ОУНБ	5		5			«Положення про краєзнавчу роботу Миколаївської ОУНБ», «Положення про фонд відділу документів і наукових розвідок з питань краєзнавства», «Положення про обслуговування користувачів у відділах науково-дослідної роботи з рідкісними і цінними виданнями та документів і наукових розвідок з питань краєзнавства»	1	2	4	3		4	1	2	3	
-------------------	---	--	---	--	--	---	---	---	---	---	--	---	---	---	---	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Миколаївська ОУНБ	+		+	+					+	+			специфіка оцифрування рідкісних і цінних видань

Бібліотека	Зміст інновації	Рівень метод. доп.		
		зріс	спав	не
Миколаївська ОУНБ	Розробка віртуальних виставок Системний підхід до популяризації краєзнавчих книг та авторів Підготовка медійного контенту для ютуб-каналу бібліотеки		+	

Інформаційні ресурси та сервіси сайту НІБУ

Бібліотекарю-краєзнавцю

Краєзнавчі ресурси НІБУ

НОВЕ В КРАЄЗНАВЧІЙ РОБОТІ БІБЛІОТЕК

ПОШУК У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ БАЗАХ ДАНИХ

ПУТІВНИК ПО КРАЄЗНАВЧИХ ВЕБ-РЕСУРСАХ

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА І ПРАКТИКА БІБЛІОТЕЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

Шановні колеги!

Нові видання НІБУ

Фіксація подій російсько-української війни: аналітичний огляд діяльності обласних універсальних наукових бібліотек України за 2022-2023 рр. Вип. 1: Бібліографічний аспект / Національна історична бібліотека України; підгот. М. ...

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УКРАЇНИ

Електронний ресурс «Історія міст і сіл України» є продовженням всеукраїнського корпоративного проекту, розпочато з створення карткової зведеної

картотеки з історії міст і сіл України ще у середині ХХ ст. Тепер це аналітична база даних, яка містить як ретроспективну інформацію з видань 19-20 ст., так і поточну інформацію нових досліджень з краєзнавства.

Звертаємо вашу увагу, що **пошук** можна здійснювати як за стандартними пошуковими полями (**автор, назва документу, ключове слово**), так і за **географічною назвою** (назва населеного пункту чи історичної місцевості) а також персоналіями (ім'я особи; назва установи; назва архітектурного чи природного об'єкта); бажано використовувати **словник** щоб уникнути інформаційного шуму.

Ресурс містить:

- понад 2100 **рубрик на персоналії** осіб та понад 3500 **рубрик на персоналії** об'єктів чи установ;
- більше 10 тис. географічних рубрик на назви населених пунктів, з них – близько 200 на назви історичних

Інноваційні напрацювання ОУНБ у краєзнавчій бібліотечній діяльності

Таблиця 4

Інновації у КБД для поширення досвіду та рівень методичної допомоги (6-7 питання Анкети)

Бібліотека	Зміст інновації	Рівень метод. допомоги		
		зріс	спав	не змінився
Вінницька ОУНБ	Організація усноісторичних досліджень на базі бібліотеки Створення Фонду документів особового походження			+
Волинська ОУНБ	Краєзнавчі подкасти із відомими краями, дослідниками краю. Проект «Пройдімося рідним містом» (екскурсійні маршрути містом) Проект «Сьогодні на сьогодні» (інформування місцевими видавництвами про нові книги)			+
Дніпропетровська ОУНБ	Створення краєзнавчих аудіо подкастів та циклів краєзнавчих відео	+		
Житомирська ОУНБ				+
Запорізька ОУНБ	Напрями, форми і методи висвітлення теми «край в умовах війни»	+		
Івано-Франківська ОУНБ	Поширення як позитивний досвід роботи книгозбірні потребує історико-краєзнавча лабораторія «Івано-Франківщина історична» для студентів-істориків Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, які вивчають курс «Краєзнавство».	+		
ОУНБ м. Кропивницький	Краєзнавчі ресурси: періодичні видання, книги місцевих авторів у вільному доступі на сайті бібліотеки Краєзнавчі віртуальні проекти			+

Бібліотека	Зміст інновації
ХДНБ	Мобільний квест «Харків – від фортеці до столиці» - https://izi.travel/ru/d88e-harkiv-vid-forteci-do-stolici/uk Квест Харків — від фортеці до столиці – безкоштовний і доступний усім мешканцям та гостям міста. Для його проходження потрібно лише встановити мобільний додаток izi.TRAVEL. Маршрут квесту пролягає середмістям Харкова за шістьма локаціями. Вони позначені на мапі, яка доступна учасникам. Кожна наступна загадка-локація відкривається лише за умови правильної відповіді на попередню. У пошуках відповідей учасники повинні звернути увагу на архітектурні та скульптурні об'єкти, проявити кмітливість та уважність. Перша загадка чекає гравців біля Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка (провулок Короленка, 18). Квест триває одну годину

Бібліотека	Зміст інновації
Миколаївська ОУНБ	Розробка віртуальних виставок Системний підхід до популяризації краєзнавчих книг та авторів Підготовка медійного контенту для ютуб-каналу бібліотеки
ПБ ім. Лесі Українки м. Кисва	Обмін досвідом Створення каталога краєзнавчої літератури, покажчиків літератури про край Розмовні клуби, клуби за інтересами.
Одеська ННБ	Створення краєзнавчих електронних ресурсів та БД, краєзнавчої бібліографії; популяризаторська діяльність з краєзнавства.
Одеська ОУНБ	Взаємозв'язок попиту на краєзнавчу літературу, а також відношення сучасних авторів-дослідників та істориків з цифровізацією бібліотечного обслуговування та розвитком краєзнавчих електронних ресурсів
Рівненська ОУНБ	Екскурсії найстарішими вулицями міста Цифрові мистецькі колекції - http://libr.rv.ua/ua/read/43-cifrovi-kolekcii сайт «Рівне та рівняни у фотографіях» - https://photo.libr.rv.ua/ Проект «PRO.читання: голосні читання книг рівненських авторів» - http://libr.rv.ua/ua/about/116-pro-chytannia/
Сумська ОУНБ	Проект «Історичні студії» – у форматі інтерв'ю на ТБ – занурення в українську (і локальну) історію, літературу зі знайомими істориками, краєзнавцями, мистецтвознавцями Сумщини – О. Корнієнком, Г. Іванущенком, В. Артюхом (на фінальній стадії завершення).

Бібліотека	Зміст інновації	Рівень метод. допомоги		
		зріс	спав	не змінився
Харківська ОУНБ	Після регіонального дослідження «Сучасний стан краєзнавчих фондів бібліотек Харківської області» (2015 р.) розпочалася робота над електронним каталогом «Харківщина», яка потребує подальшого удосконалення			+
Херсонська ОУНБ	Досвід співпраці з закладами освіти в організації та проведенні краєзнавчих міських конкурсів серед учнівської молоді Інтеграція бібліотек у сфері туризму Використання інтерактивних форм популяризації краєзнавчої діяльності Створення власних web-ресурсів з краєзнавства			+
Черкаська ОУНБ	Оцифрування рідкісних та цінних видань, книжкових пам'яток з фонду бібліотеки Формування тематичних краєзнавчих електронних колекцій, в подальшому – з наданням віддаленого доступу до краєзнавчих видань на сайті бібліотеки	+		
Чернігівська ОУНБ	Колекції Електронної бібліотеки: «Періодичні видання Чернігівщини» – електронні версії повнотекстових періодичних видань регіону (сучасні місцеві газети і журнали) «Книжкова пам'ять України, Чернігівщина», яка містить оцифровані рідкісні краєзнавчі видання XVIII–XIX століть із фонду бібліотеки	+		

Зміна назва сектору

Сектор науково-дослідної роботи перейменували на сектор аналізу та методичного супроводу краєзнавчої бібліотечної діяльності.

Аналітична діяльність

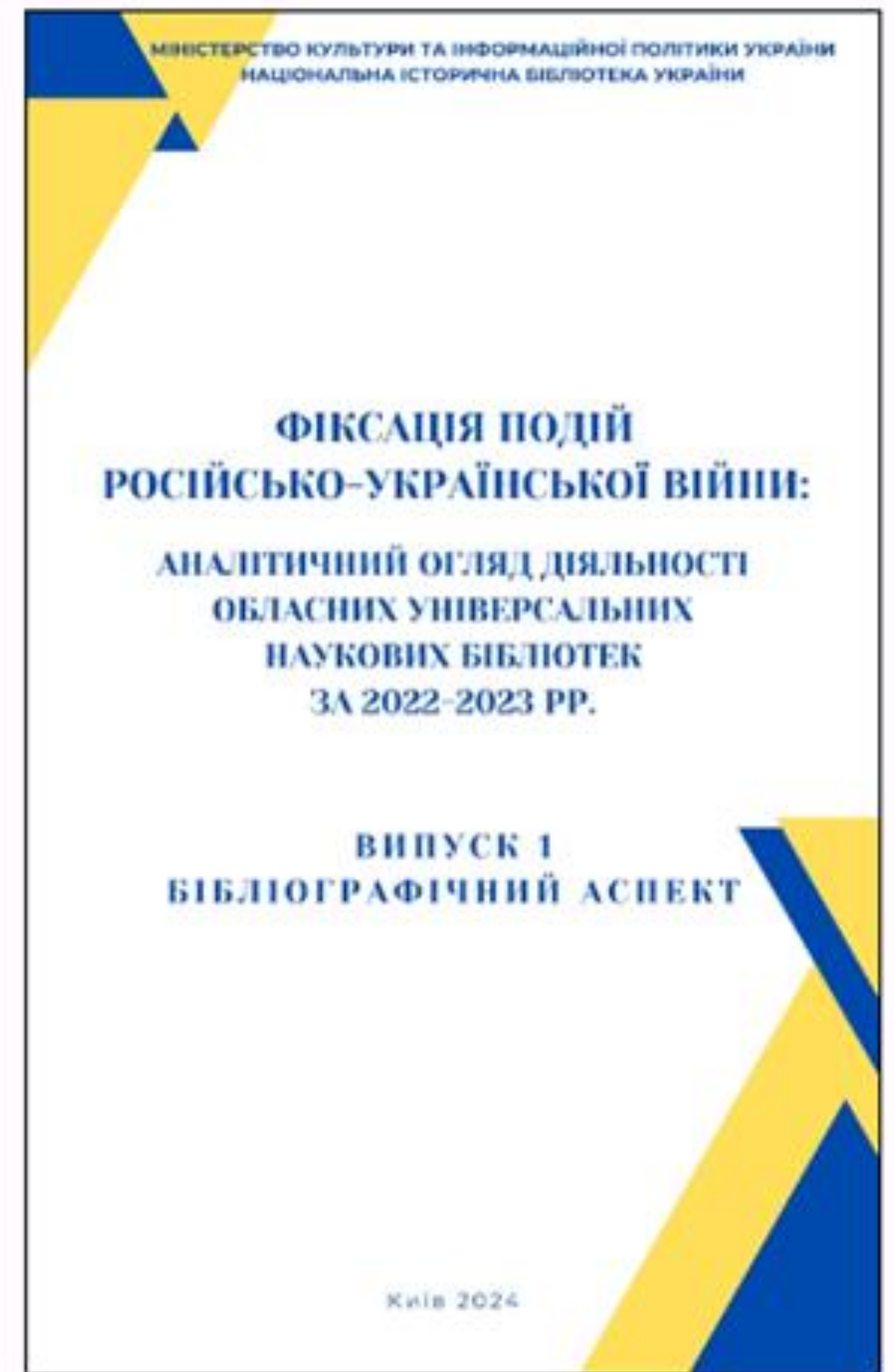
Цикл інформаційно-аналітичних оглядів діяльності провідних регіональних бібліотек. Цьогоріч огляди присвячені напряду роботи з фіксації подій російсько-української війни за період 2022-2023 років.

Інформаційний бюлетень “Краєзнавча робота в бібліотеках України”

Нова ініціатива щодо спільного наповнення видання.

Фіксація подій російсько-української війни: аналітичний огляд діяльності обласних універсальних наукових бібліотек України за 2022-2023 рр. Вип. 1: Бібліографічний аспект. – Київ, 2024. – 28 с.

Видання містить аналітичний огляд роботи обласних універсальних наукових бібліотек у напрямі фіксації, документування, систематизації подій російсько-української війни за період 2022-2023 рр. Перший випуск присвячено бібліографічним та методичним напрацюванням у цьому напрямі діяльності провідних регіональних бібліотек України. Також висвітлено досвід Національної історичної бібліотеки України, Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка та Київської обласної бібліотеки для дітей.

ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВІЙНИ

Методичний порадиш бібліотекаря

Вип. 9

Департамент культури, національностей, релігій та
охорони об'єктів культурної спадщини

Одеської обласної державної адміністрації
Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. М. Грушевського

Науково-методичний відділ

БІБЛІОТЕКИ НА ДОПОМОГУ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ВОЄННИЙ ЧАС

Методичний лист

Одеса
2022

К1 «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олега Ольжича»
Житомирської обласної ради
Науково-методичний відділ

Волонтерський рух. Єдині та сильні

(з досвіду роботи бібліотечних
установ області під час дії
військового стану)

Житомир 2023

«Творимо майбутнє» – проєктний менеджмент під час війни

(Із досвіду роботи Публічної бібліотеки Чорнобаївської ТГ)

Черкаси 2023

Департамент культури, національностей, релігій та
охорони об'єктів культурної спадщини

Одеської обласної державної адміністрації
Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. М. Грушевського

Науково-методичний відділ

БІБЛІОТЕКА І КНИГА: ПЛАЦДАРМ ПЕРЕМОГИ У ВІЙНІ З РФ

Методичні поради

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

РОБОТА БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Методичні поради

Харків 2022

Ініціатива щодо інформаційного бюлетеня “Краєзнавча робота в бібліотеках України”

Анонсуємо початок нової ініціативи щодо краєзнавчого бюлетеня. Над інформаційним виданням впродовж 34 років працювали виключно фахівці Національної історичної бібліотеки України, висвітлюючи результати науково-дослідної роботи, а тепер хочемо урізноманітнити та збагатити видання за участю ОУНБ, кожна з яких має свій унікальний досвід. Запрошуємо долучитися до наповнення наступного випуску бюлетеня.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Контактна особа: Марина Цінська

e-mail: nmv_nibu@ukr.net

тел. +380 (44) 280-80-43

